

АВТОТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ, ПЕРЕВАГИ, ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Автотуризм, який у мирний час сприяв розвитку туристичної мобільності українців та іноземних туристів, розширюючи їх уявлення про унікальність природної та культурної спадщини нашої країни, має стати фактором, що впливає на зростання доходності територій, на інвестиційну привабливість регіонів та на підвищення конкурентоспроможності всієї держави. Разом із тим, нерозвинутість інфраструктури об'єктів дорожнього сервісу, поки що низька якість більшості автодоріг, невелика кількість автомобільних туристичних маршрутів та інформації про наявність кемпінгів і мотелів – головні проблеми українського автотуризму, які потрібно було вирішувати. З початком воєнних дій на території нашої країни зруйновано багато кілометрів автодоріг, пошкоджено мостів, зіпсовано об'єктів придорожнього сервісу, що потрібно буде відновлювати у мирний час. Проте багато людей зі всього світу підтримують Україну в її боротьбі з російським агресором та за мирних умов із задоволенням будуть відвідувати нашу державу.

Найчастіше термін «автотуризм» означає подорожі, в яких основним засобом пересування виступає автотранспорт. Основними видами автотуризму є подорожі на автомобілі (приватному, орендованому) чи автобусі, караванінг (трейлерінг), джипінг та автосафарі [1].

Автотуризм має свої переваги і недоліки. Багатьом туристам подобається повна свобода дій щодо вибору маршруту та попутників, наявність GPS-навігаторів для орієнтування на місцевості, можливість відвідування місць з нерозвинутою інфраструктурою, зручності в перевезенні багажу, вигідна вартість поїздки у розрахунку на кожного учасника. Недоліками вважаються можлива втома від дороги, ймовірні витрати на ремонт автомобіля у разі його поломки, можливість ДТП та штрафів за порушення правил дорожнього руху. Не дивлячись на це, автотранспорт посідає друге місце у світі після повітряного за популярністю серед туристів.

Що стосується України, то згідно звіту World Economic Forum [2] за 2019 рік можливості України для розвитку автотуризму досить низькі. Так, за показником «якість автодорожньої інфраструктури» нашій державі належить 123 місце із 140. Серед європейських країн більш гірша ситуація з автодорогами тільки у Молдові; решта держав знаходяться в Африці, Центральній Америці і Близькому Сході та мають низькі показники соціально-економічного розвитку.

До 2019 року більшість автомобільних доріг України мала незадовільний стан за рівністю та міцністю. Середня швидкість руху була у 2-3 рази нижчою, ніж у західноєвропейських країнах. Проте позитивна динаміка в ремонті та модернізації дорожньої інфраструктури почалась завдяки проекту «Велике

будівництво» під патронатом Президента України [3]. Дана програма мала дієві результати у довоєнний час та сприяла значному покращенню стану автодоріг.

Разом із тим, за даними порталу «Автострада» станом на лютий 2022 року, в Україні багато автодоріг, особливо регіонального значення, отримували незадовільні оцінки по відгуках автомобілістів [4].

Для розвитку автотуризму дуже важливим є своєчасна заправка паливом та можливість отримати харчування. Незважаючи на те, що на дорогах України є певна кількість заправок, не на кожній із них пальне відповідає міжнародним стандартам. Мережеві АЗС зазвичай надають автомобілістам додаткові послуги – харчування в кафе або ресторанах, продаж товарів споживацького попиту у міні-маркетах, автомийка, підкачування шин, заряджання електрокарів тощо. Діють програми лояльності для клієнтів [5].

Сучасна інфраструктура придорожнього сервісу України, яка включає АЗС, СТО, заклади харчування, мотелі та кемпінги, була найбільш розвинена на трасах між Львовом, Києвом та Харковом.

Аналіз розвитку автотуризму в Україні свідчить, що слабкими сторонами є низька якість автодоріг, відсутність можливості оренди автомобілів та караванів, безсистемне розміщення об'єктів придорожнього сервісу тощо. Загрози – воєнний стан та військові дії на нашій території, соціально-економічні проблеми, карантинні обмеження через пандемію. Проте існують численні переваги і можливості для розвитку автотуризму в Україні.

Пропозиції, спрямовані на сприяння розвитку автотуризму на території України в мирний час: створення єдиної загальнодержавної асоціації українського автотуризму; ремонт та реконструкція автодоріг; розвиток регіональної структури придорожнього сервісу; заохочення підприємців до відкриття сучасних мотелів та кемпінгів; розроблення єдиної інформаційної системи з оренди автомобілів, кемперів, караванів, а також бронювання місць розміщення на кемпстоянках та у кемпінгах; створення мережі «офісів автотуризму» в регіонах для надання інформації людям, подорожуючим на автотранспорті.

Список використаних джерел

1. Галасюк С.С. Заходи щодо розвитку автотуризму в Україні у мирний час. Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях: матеріали XX Міжнародної науково-практичної конференції, 14.04.2022 р. Одеса: ОНЕУ, 2022.
2. The Travel & Tourism Competitiveness Report / World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org>.
3. Державна служба автомобільних доріг України. URL: <http://www.ukravtodor.gov.ua>.
4. Автострада: актуальний стан автодоріг в Україні. URL: <https://www.autostrada.info/ua>.
5. Галасюк С.С. Мотель як основний тип готельних підприємств автотуризму. Економіка та суспільство: електр. наукове фах. видання. 2016. № 3. С. 165-170.